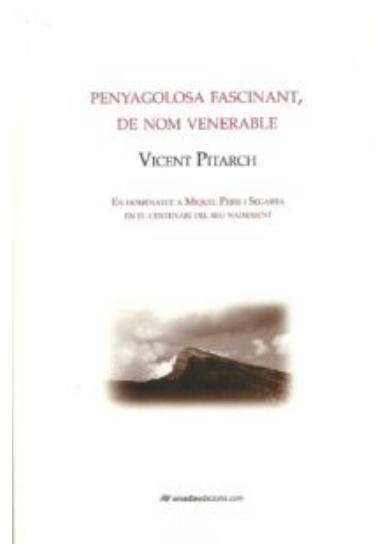

El filòleg i sociolingüista **Vicent Pitarch** acaba de publicar *Penyagolosa fascinant, de nom venerable*, que ha volgut dedicar en homenatge al poeta Miquel Peris i Segarra en el centenari del seu naixement. En paraules de l'autor, «tot va començar per l'encàrrec de redactar un article per al diari, a fi d'eixir al pas de les desviacions en l'ús del topònim». Us n'ofereim un tast.

Penyagolosa, «fita senyera del poble meu», forma part dels símbols emblemàtics del País Valencià. El topònim s'havia mantingut amb el terme exclusiu Penyagolosa, tot al llarg de vuit segles, una situació que s'altera amb la novetat de l'article. En la formació de la construcció nova, el Penyagolosa (un neologisme, tanmateix documentat fa cent anys), hi han degut intervenir dos factors: en primer lloc, l'atracció que exerceix el cim damunt els seus visitants, especialment els naturalistes i els excursionistes; segonament i com a conseqüència del factor anterior, la conveniència de recórrer a l'article el com a marca distintiva, individualitzadora, del cim respecte del seu propi sector biogeogràfic.

En efecte, la conveniència de marcar la identitat del cim de Penyagolosa respecte del seu conjunt referencial sembla una raó plausible per explicar l'aparició de l'article el. De fet, una expressió ben usual, com «Pujar a Penyagolosa», conté una part d'ambigüitat que desambigua l'article, de manera que «Pujar al Penyagolosa» especifica la pujada al cim, a diferència de la frase sense l'article, fàcilment interpretable com a pujar a qualsevol indret de Penyagolosa: la Banyadera, la Pregunta, el mateix Sant Joan, etc. En aquest sentit, enunciats com "els camins del Penyagolosa" o "el Parc Natural del Penyagolosa" són percebuts com a incoherents, per tal com pretenen referir-se a tot el sector de Penyagolosa i, doncs, no admeten l'article especificador del pic. Així, per tant, el venerable topònim Penyagolosa no porta article. L'admet, però, a condició que vaja referit en exclusiva al cim (i per extensió, a la resta del turó) que excel·leix de tot el

paisatge. Qualsevol altre cas de l'article adjunt al topònim ha de ser considerat un ús maldestre de Penyagolosa. Un nom tan emblemàtic com venerable bé mereix d'ésser emprat amb respecte i, en qualsevol cas, amb la deguda consideració de la seua identitat lèxica.
